

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-22
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2019-20

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Fonetyka i fonologia
Kod przedmiotu*	MJK ₄
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordinator	dr hab. Krzysztof Nycz, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		30							3
2		30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną po 1 i 2 semestrze; egzamin po 2 semestrze.

W przypadku egzaminu lub zaliczenia z oceną możliwa forma zdalna, jak i tradycyjna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka na poziomie A2/B1.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	zapoznanie studentów z normami i zasadami niemieckiej wymowy ortofonicznej
C ₂	zapoznanie studentów z podstawami wiedzy teoretycznej z zakresu fonetyki (w szczególności fonetyki artykulacyjnej) oraz fonologii współczesnego języka niemieckiego
C ₃	trening wymowy, w wyniku którego student potrafi artykułować swe wypowiedzi w sposób maksymalnie zbliżony do standardu niemieckiej wymowy ortofonicznej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna podstawową terminologię fonetyczną,	K_Wo3 K_Wo5
EK_02	zna i rozumie podstawowe zasady dotyczące wymowy samogłosek długich i krótkich oraz spółgłosek typowych dla niemieckiego systemu fonetycznego,	K_Wo3 K_Wo5
EK_03	ma wiedzę w zakresie zasad dotyczących akcentu wyrazowego i zdaniowego,	K_Wo3 K_Wo5
EK_04	rozdziela w tekście samogłoski długie i krótkie, umie poprawnie artykułować samogłoski, dwugłoski oraz spółgłoski niemieckiego systemu fonetycznego,	K_U02
EK_05	potrafi poprawnie używać akcentu wyrazowego i zdaniowego w komunikowaniu się w języku niemieckim, także z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych,	K_U02
EK_06	krytycznie ocenia nabytą i ugruntowaną wiedzę z zakresu fonetyki,	K_K02
EK_07	ma świadomość znaczenia poprawnej wymowy w komunikacji językowej.	K_K02

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń audytywnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

semestr 1
Podstawy teoretyczne / Elementy fonologii:
Fonetyka a fonologia. Fonetyka artykulacyjna, akustyczna i audytywna.
Głoska/fon a fonem. Alofon, alofony swobodne i kombinatoryczne. Cecha dystynktywna, opozycja fonologiczna, para minimalna.
Nasada. Anatomia narządów mowy.
Transkrypcja IPA.
Samogłoska a spółgłoska. Samogłoski niemieckie: inwentarz, czworokąt samogłoskowy.
Określanie samogłosek wg pięciu kryteriów: położenie języka na osi pionowej i poziomej, długość (iloczasa), napiętość, zaokrąglenie warg.
Dystrybucja samogłosek długich, półdługich i krótkich. Podstawowe reguły, osobliwości, wyjątki.
Kompleksowe ćwiczenia fonetyczne:
Długość i napiętość samogłosek: samogłoski przednie niezaokrąglone.
Długość i napiętość samogłosek: samogłoski tylne zaokrąglone.
Długość i napiętość samogłosek: samogłoski przednie zaokrąglone.

semestr 2
Podstawy teoretyczne / Elementy fonologii:
Redukcje samogłoskowe.
Dyftongi niemieckie: cechy artykulacyjne, transkrypcja.
Określanie spółgłosek wg czterech kryteriów: miejsce artykulacji, sposób artykulacji, dźwięczność, siła artykulacji.
Ubezdźwięcznienie wygłosu spółgłoskowego. Asymilacje i geminacje spółgłoskowe na granicy sylab i wyrazów.
Cechy suprasegmentalne: akcent wyrazowy i zdaniowy, intonacja, melodia zdania.
Współczesne słowniki wymowy niemieckiej.
Kompleksowe ćwiczenia fonetyczne:
Samogłoski zredukowane.
Dyftongi niemieckie.
Artykulacja wybranych spółgłosek (<i>ang-Laut</i> , <i>Reibe-R</i> , <i>ich-Laut</i> , <i>Hauchlaut h</i>).
Asymilacje spółgłoskowe: progresywna asymilacja ubezdźwięczniająca i geminacja spółgłosek na granicy sylab i wyrazów.
Akcent wyrazowy.
Akcent zdaniowy, intonacja, melodia zdania.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia z wykorzystaniem specjalistycznych nagrań dźwiękowych w laboratorium fonetycznym, umożliwiającym indywidualną pracę ze studentem (system słuchawkowy). Praca z tekstem odczytywanym na głos. Elementy wykładu wspierane prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	kolokwium zaliczeniowe pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_02	kolokwium zaliczeniowe pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_03	kolokwium zaliczeniowe pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_04	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_05	zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć; egzamin ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena zaliczeniowa z ćwiczeń po 1 i 2 semestrze w oparciu o stopień przygotowania studenta do bieżących zajęć, jego wypowiedzi i umiejętności prezentowane na zajęciach w ramach pracy indywidualnej. 2-3 testy sprawności audytywnych i artykulacyjnych w trakcie semestru. Dwa krótkie kolokwia (pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej). Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%.

Egzamin końcowy (ustny lub pisemny i ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej) po 2 semestrze: kompleksowa ocena stopnia opanowania przez studenta całości materiału z zajęć oraz nabytych umiejętności. Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%.

Skala ocen: 60% - 3,0, 70% - 3,5, 80% - 4,0, 90% - 4,5, 95% - 5,0.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela	5

(udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	85
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Göbel, Heinz / Graffmann Heinrich / Heumann, Eckhard (1998): <i>Ausspracheschulung Deutsch. Phonetikkurs</i>. Bonn, Bad Godesberg: Inter Nationes.</p>
<p>Literatura uzupełniająca (we fragmentach):</p> <p>Hirschfeld, Ursula (1997): <i>Einführung in die deutsche Phonetik</i>. Ismaning: Hueber.</p> <p>Hirschfeld, Ursula / Reinke, Kerstin (1998): <i>Phonetik Simsalabim. Ein Übungskurs für Deutschlernende</i>. Berlin u.a.: Langenscheidt.</p> <p>Kleiner, Stefan / Knöbl, Ralf (2015): <i>Duden. Das Aussprachewörterbuch</i>. (Duden Band 6, siebte Auflage). Berlin: Dudenverlag.</p> <p>Krech, Eva-Maria u.a. (2009): <i>Deutsches Aussprachewörterbuch</i>. Berlin, New York: de Gruyter.</p> <p>Morciniec, Norbert / Prędoła, Stanisław (2005): <i>Podręcznik wymowy niemieckiej</i>. Warszawa: PWN.</p> <p>Nycz, Krzysztof (2014): <i>Aussprachefehler polnischer Deutschlernender</i>. - In: M. Wierzbicka, K. Nycz (Hgg.): <i>Studien zur Glottodidaktik und Methodik</i>, Bd. 1, 132-144. Rzeszów.</p> <p>Nycz, Krzysztof (2015): <i>Interferenzfehler polnischer Deutschlernender im Bereich der Wort- und Satzakkzentuierung</i>. - In: M. Wierzbicka, K. Nycz (Hgg.): <i>Studien zur Glottodidaktik und Methodik</i>, Bd. 2, 123-141. Rzeszów.</p> <p>Rausch, Rudolf / Rausch, Ilka (1992): <i>Deutsche Phonetik für Ausländer. Ein Lehr- und Übungsbuch</i>. Berlin: Langenscheidt.</p> <p>Stock, Eberhard (2001): <i>Die Standardaussprache des Deutschen</i>. In: Helbig, Gerhard u.a. (Hrsg.): <i>Deutsch als Fremdsprache: ein internationales Handbuch</i>. Berlin, New York: de Gruyter, 162-174.</p> <p>Tęcza, Zygmunt (2017): <i>Zentrale Problemzonen im Aussprachetraining bei Deutschlernenden mit Muttersprache Polnisch. Ein Überblick mit Fokus auf den vokalischen Bereich</i>. - In: K. Miłułka, M. Sieradzka (Hgg.): <i>Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven</i>, Bd. 2, 63-83. Rzeszów.</p>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej